

NAUKA O PODNIKU I

Podnikové hospodářství a jeho metody

Podnikové hospodářství a jeho metody

- Teoretické a aplikované hospodářství
- Podnikohospodářské modely
- Princip výběru zkoumaných problémů v aplikovaném podnikovém hospodářství
- Ukazatele hospodářské úspěšnosti: zisk, rentabilita, hospodárnost, produktivita

Teoretické a aplikované hospodářství

Předmětem zkoumání a popisu v podnikovém hospodářství je **rozhodování o:**

- cílech podniku,
- výstavbě podniku,
- způsobu zhotovování a zhodnocování výkonů.

Teoretické a aplikované hospodářství

Podnikové hospodářství má **dvě části**:

- teoretické podnikové hospodářství,
- aplikované (užité) podnikové hospodářství.

Teoretické a aplikované hospodářství

Předmět podnikového hospodářství má svou **existenciální stránku** (to co je) a **logickou stránku** (to co má být).

- Poznáním existenciální stránky se dochází k empiricko-realistické podnikohospodářské teorii.
- Na poznání logické stránky je zaměřena exaktní (čistá) podnikohospodářská teorie.

Podnikohospodářské modely

Modely lze členit podle několika **hledisek**:

- podle původu premis,
- podle druhu výpovědi,
- podle druhu předpokladů o tom, jaký nastane výsledek.

Podnikohospodářské modely

Modely **podle původu premis** se člení na:

- reduktivní modely a
- konstruktivní modely.

Modely **podle druhu výpovědi** se člení na:

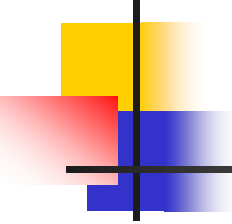
- popisné (deskriptivní) modely,
- vysvětlovací (explikativní) modely,
- rozhodovací modely.

Podnikohospodářské modely

Podle druhu předpokladů o tom, jaký nastane výsledek modelu, rozlišujeme:

- deterministické modely,
- stochastické modely,
- modely her.

Princip výběru zkoumaných problémů v aplikovaném podnikovém hospodářství

Podnikové hospodářství zaznamenává cíle sledované podniky aniž by je eticky a sociálně hodnotilo → **prakticko-normativní** podnikové hospodářství

- Orientačními veličinami pro rozhodování podniku v tržním hospodářství jsou ceny výrobních faktorů a ceny produkováných statků a výkonů.
- Užítí výrobních faktorů řídí očekávaný zisk.

Princip výběru zkoumaných problémů v aplikovaném podnikovém hospodářství

Vrcholovým cílem všech podniků v tržním hospodářském systému je **dlouhodobá maximalizace zisku.**

Ukazatele hospodářské úspěšnosti: zisk, rentabilita, hospodárnost, produktivita

Zisk se v podnikové praxi objevuje nejvýznamněji prostřednictvím ukazatelů:

- bilanční zisk,
- kalkulační zisk.

Ukazatele hospodářské úspěšnosti: zisk, rentabilita, hospodárnost, produktivita

Podle toho, zda je sledována **výnosnost** vlastního či celkového kapitálu, nebo výnosnost obrátu, rozlišujeme:

- rentabilitu celkového kapitálu,
- rentabilitu vlastního kapitálu,
- rentabilitu obrátu.

Ukazatele hospodářské úspěšnosti: zisk, rentabilita, hospodárnost, produktivita

$$\textit{Rentabilita celkového kapitálu} = \frac{\text{zisk} + \text{úroky z cizího kapitálu}}{\text{celkový kapitál}} * 100$$

$$\textit{Rentabilita vlastního kapitálu} = \frac{\text{zisk}}{\text{vlastní kapitál}} * 100$$

$$\textit{Rentabilita obratu} = \frac{\text{zisk}}{\text{obrat}} * 100$$

Ukazatele hospodářské úspěšnosti: zisk, rentabilita, hospodárnost, produktivita

$$\mathbf{Produktivita} = \frac{\text{vyrobené množství produkce}}{\text{vynaložené množství výrobního faktoru}} * 100$$

$$\mathbf{Hospodárnost} = \frac{\text{výnos}}{\text{náklad}}$$